

JÚN 2024

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA Z PARTICIPATÍVNEHO PROCESU VNÚTROBLOK M. BELA

INŠTITÚT PARTICIPÁCIE TRENČÍN.
MILOVÁ KRISTÍNA, STREČKOVÁ PETRA,
ipt@trencin.sk

Obsah

Úvod.....	3
Popis lokality.....	4
Ciele participatívneho procesu	5
Základné zistenia	6
Obyvatelia na Juhu vnímajú vnútroblok ako:	6
Obyvatelia na Juhu si prajú...	8
Aký bol priebeh procesu	10
Koho sme zapojili?	10
Harmonogram.....	11
Mapovanie územia	11
Rozhovory s relevantnými aktérmi z okolia.....	12
Susedská prechádzka s obyvateľmi a návštevníkmi	12
Susedské pripomienky	13
Dotazník	13
Čo sme zistili a koho sme zapojili?	14
Spracovanie dát	14
Ako dnes využívate vnútroblok	14

Budúcnosť 22

Odporúčania pre budúci postup 31

Malé a rýchle úpravy 32

Úvod

Táto správa je zhrnutím participatívneho procesu k plánovanej obnove vnútrobloku M. Bela.

Je určená:

- **Obyvateľom** vnútrobloku a návštevníkom, aby si mohli prečítať ich spracované podnety a zistiť aké názory a potreby majú ich susedia a okolitá komunita.
- Pre **zamestnancov mestského úradu** ako základ k rozhodovaniu o budúcnosti vnútrobloku, zároveň ako informácia, čo je možné zmeniť hneď a zvýšiť kvalitu využívania priestoru.
- Najmä pre **projektantov vnútrobloku**, ktorý sa vďaka správe dozvedia ako sa obyvatelom vo vnútrobloku denne žije, čo sa im tam páči a čo nie. Ich prania aj obavy ohľadom budúcnosti ich územia.

Participatívny proces prebiehal od marca do konca júna 2024, za priebeh bol zodpovedný Inštitút participácie. Cieľom procesu bolo spoznať potreby užívateľov vnútrobloku a zohľadniť ich v budúcej podobe priestoru. Ďakujeme, všetkým ktorým sa do procesu zapojili, za stretnutia aj rozhovory.

Ďakujeme, že Vám na Juhu záleží.

Popis lokality

Vnútroblok sa nachádza v mestskej časti Juh, hranicami územia sú ulice M. Beja a Kyjevská.

Najdôležitejšou súčasťou priestoru je kultúrne centrum, ktoré ročne navštívi 30 589 ľudí (z toho sú 3/4 pravidelní návštevníci). Kultúrne centrum Aktivity je občianske združenie, ktoré spravuje budovu kultúrneho centra, organizuje pravidelné aktivity, ale taktiež príležitostne kultúrne akcie, semináre, prednášky, spolupráce so psychológmi a iné. Areál za kultúrnym centrom je jediný oplotený areál na sídlisku Juh a je vnímaný ako jeho súčasť. V ňom sa nachádza amfiteáter, ktorý bol v minulosti často využívaný na kultúrne vystúpenia, ukončenie školského roka a podobne.

Budova kultúrneho centra nebola zahrnutá do plánovanej revitalizácie preto sme sa jej priamo nevenovali.

Ďalej sa vo vnútrobloku nachádza knižnica, rodinné centrum, krajčírstvo, reštaurácia a predajňa so širokým sortimentom. V okolí sa nachádzajú aj potraviny, lekáreň, rýchle občerstvenie, predajňa ovocia a iné. Je dôležité podotknúť, že do 5 minút chôdze je veľké detské ihrisko, ktoré je spádové pre veľkú časť sídliska. A do 10 minút chôdze sú aj iné väčšie ihriská.

Ciele participatívneho procesu

Mesto postupne vytvára nové verejné priestory a revitalizuje územia, ktoré budú slúžiť širokej verejnosti a budú spĺňať potreby každej vekovej kategórie. Participatívny proces umožňuje zapájanie verejnosti do revitalizácie vnútrobloku.

Cieľom participatívneho procesu je:

- je získať informácie o lokalite, ľuďoch a ich potrebách,
- vysvetliť a informovať obyvateľov o priebehu, postupoch, čo je finančne a technicky možné v danom území,
- zohľadniť názory a informácie získané od obyvateľov a návštevníkov a definovať kľúčové predstavy o budúcom rozvoji lokality,
- a v neposlednom rade participácia dáva príležitosť vyjadriť sa každému.

Všetky potrebné dáta a informácie sme získali vďaka komplexnému mapovaniu okolia, zberu dát v teréne, prostredníctvom dotazníku, vrátane množstva stretnutí a rozhovorov s obyvateľmi a návštevníkmi vnútrobloku. Správa ako celok bude tiež prílohou zadania pre projektantov, ktorí budú dokumentáciu k obnove pripravovať.

Základné zistenia

Obyvatelia na Juhu vnímajú vnútroblok ako:

Dôležité zistenia o lokalite a témy, na ktorých sa obyvatelia zhodnú a ukazujú sa naprieč celým procesom.

Zelený priestor

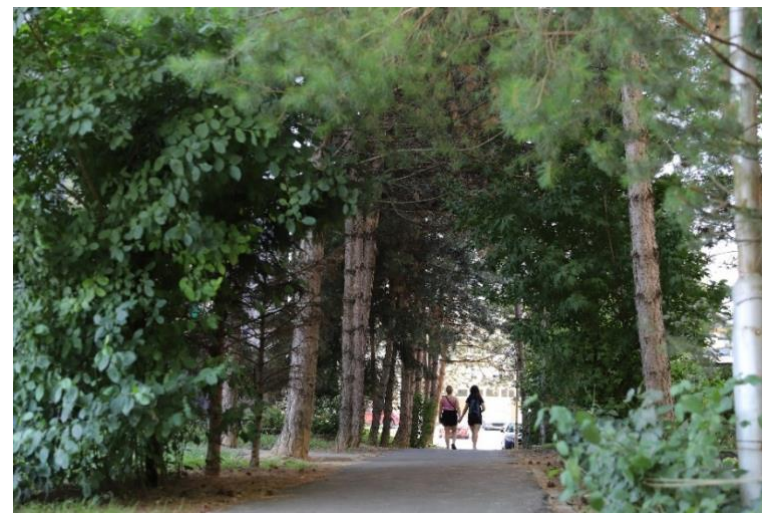
Vo vnútrobloku sa nachádza bohatá zeleň aj nové vysadené stromy. Obyvatelia si ju vážia a zároveň im chýba v priestoroch parkoviska, kde je v lete veľmi vysoká teplota z rozpáleného asfaltu. Chceli by nahradiť malé kríky, kde sa zdržujú mačky a zachytávajú sa odpadky, novými stromami alebo lúčnymi kvetmi.

Vzácná rovinatá asfaltová plocha

Sídlisko Juh sa nachádza v kopci a je len zopár rovných plôch, kde je možné naučiť dieťa bicyklovať/korčuľovať, zahrať si basketbal atď. Asfaltová plocha vo vnútrobloku je obyvateľmi denne využívaná a nimi obľúbená. Aktuálne má veľmi rozbitý povrch a driblujúca lopta sa ozýva priestorom.

Oplotený areál za kultúrnym centrom

Väčšina obyvateľov vníma oplotenie pozitívne ako ochranu priestoru pred zničením ale zozbierali sme aj mnoho podnetov, v ktorých ľudia oplotenie vnímajú ako prekážku pre voľný pohyb a bráni v spontánnom využívaní priestoru. Celý areál vnímajú aj ako nedostatočne využitý až ľudoprázdny a vidia veľký potenciál pre zlepšenie jeho využitia a doplnenie ďalších aktivít.

Obyvatelia sa zhodujú, že priestor za kultúrnym centrom nie je vhodný na veľké ihrisko (veľké ihrisko sa nachádza 5 min chôdzou ďalej na sídlisku) ale prajú si aby slúžilo skôr na oddych a stretávanie.

Priestor, kde je problém s hlukom

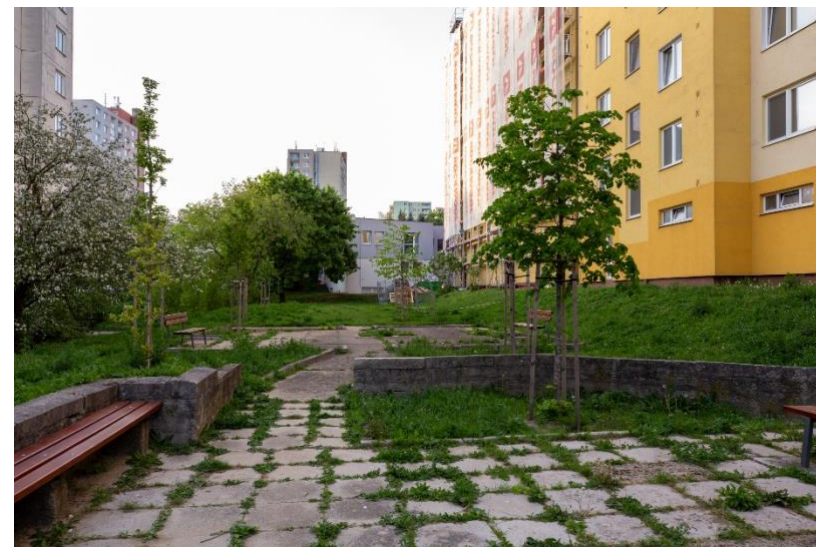
Celkový hluk a ozvena vo vnútrobloku je téma, ktorá rozdeľuje obyvateľov. Množstvo z nich chce rôzne aktivity (majú pocit, že tu nič nedeje) ale keď sa niečo usporiada, chodí veľké množstvo sťažností na hluk. Obyvateľom vadí hluk z reštaurácie a počas leta najmä z priestorov kultúrneho centra, kde sa konajú rôzne aktivity. Na druhej strane sú obyvatelia, ktorí považujú hluk, najmä ten z detských ihrísk, za prirodzenú súčasť života vo vnútrobloku.

Miesto, kde sa stretávajú so psami aj mačkami

Stavanie príbytkov pre mačky a ich kŕmenie, pri plote KC alebo pod balkónmi, považujú niektorí obyvatelia za veľký problém. Sťažujú sa na výkaly mačiek v otvorených pieskoviskách a voľne sa potulujúce mačky. Taktiež by chceli častejšiu kontrolu mestskej polície psíčkarov, ktorí nechávajú výkaly v tráve a znečisťujú prostredie. V niektorých častiach by chceli buď zákaz venčenia alebo im vyhradiť priestor.

Nefunkčný priestor medzi bytovými domami

Za bytovkou Kyjevská 7 sa nachádzalo ihrisko, ktoré bolo čiastočne odstránené. Sú tam nasadené nové stromy a umiestnené lavičky. Obyvatelia nerozumejú pre koho tam sú. Nie je tam priamy prístup, z jednej strany veľmi strmý kopček, a z ďalších strán zarastený svahovitý terén. Taktiež pred bytovými domami Matej Bela 38,40 sú pozostatky starého ihriska, ktoré by mohli byť nahradené lavičkami a doplnené novou zeleňou.

Priestor na prechádzanie sídliskom

Vnútroblok sa nachádza približne v strede sídliska, v blízkosti autobusovej zastávky. Jeho priestor využívajú ľudia na presun do dolnej alebo hornej časti sídliska, taktiež veľa detí smerujúcich do a zo školy.

Obyvatelia na Juhu si prajú...

Dôležité zistenia o budúcej podobe lokality a témy, na ktorých sa obyvatelia zhodnú a ukazujú sa naprieč celým procesom.

Zachovať a pridať zeleň

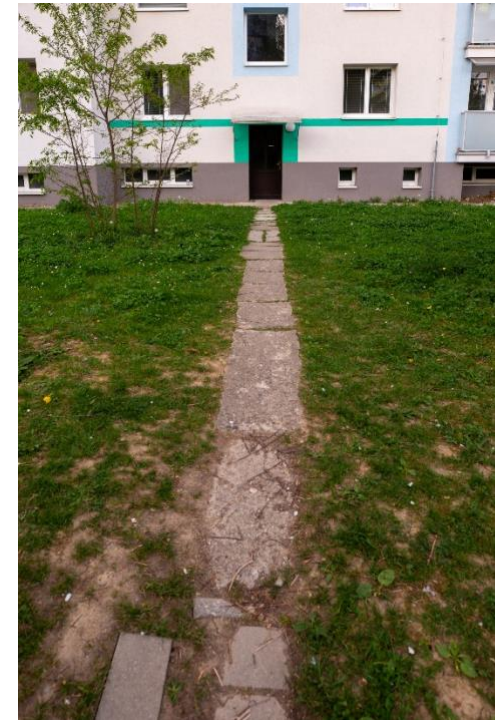
Priestor bol vždy vnímaný ako zelený a obyvatelia si želajú aby z nej neubudlo. Priali by si vysoké stromy, ktoré vytvárajú tieň a vlahu ale aj lúčne kvety a čo najviac zelených plôch.

Upraviť chodníky a prístupové cesty ku zadným vchodom

Obyvatelia si želajú pridať chodníky, ktoré nesmerujú len na cestu, doplniť neexistujúce chodníky hlavne v okolí celého parkoviska pred kultúrnym centrom. Taktiež prišli prosby, aby ostali zachované prístupové cesty ku zadným vchodom bytových domov.

Vytvoriť oddychové zóny a posedenie

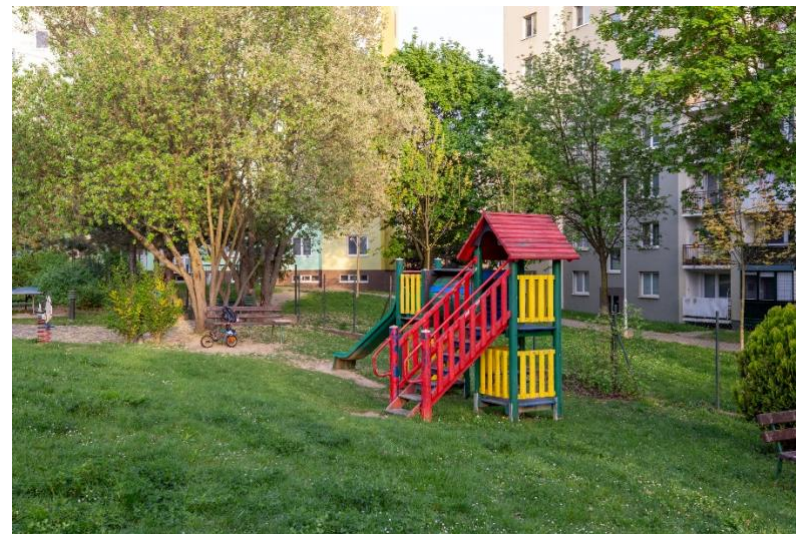
Viacero ľudí by si prialo mať oddychovo-relaxačnú zónu s letnou čítárňou v tieni, sedenie s tienením, ležadlá a hlavne pridať lavičky v rámci celého vnútrobloku. Želajú si aby sa pri oddychovej zóne myslelo na všetky generácie, aby sa tu mohli stretávať deti, rodičia aj seniari.

Aktivity pre deti

Veľmi dôležité sú pre obyvateľov aktivity pre deti. Spomínajú najmä dráhu pre kolobežky, odrážadlá, bicykle a korčuľovanie, prvky pre staršie aj väčšie deti. Vo vnútrobloku im chýba aj prekryté pieskovisko. Tiež by si priali ponechať a pridať ping pongové stoly, ktoré sú obľúbené.

Pozn. Všetky kľúčové zistenie sú podrobnejšie rozpísané v kapitole: Čo sme zistili a koho sme zapojili?

Aký bol priebeh procesu

Celý participatívny proces prebiehal od marca do júna 2024 a zahŕňal pozorovanie územia, rozhovory, verejné stretnutie, individuálne rozhovory, viacero aktivít, ktoré sa navzájom dopĺňali.

Koho sme zapojili?

V tejto časti môžete vidieť na dole priloženom obrázku, koho sme zapojili do procesu participácie a akým spôsobom. Široké spektrum zainteresovaných strán, od odborníkov až po verejnosť, sa podieľalo na získavaní potrebných informácií. Každá skupina priniesla do procesu svoj jedinečný pohľad. Získali sme množstvo informácií založených na skúsenostiach najmä od:

- domácich obyvateľov,
- návštevníkov,
- prevádzok a inštitúcií v okolí,
- kolegýň a kolegov z odborných útvarov MsÚ,
- poslankyň a poslancov.

6 hĺbkových rozhovorov s poslancami,
úradníkmi, obyvateľmi

187 respondentov a respondentiek
dotazníkového prieskumu

susedská prechádzka s viac ako 30
obyvateľmi a návštevníkmi

4 mapovania územia v rôznych časoch
a 9 neformálnych rozhovorov
v priestoroch vnútrobloku

Harmonogram

Časovú os všetkých aktivít s dátumami vidíte na priloženom obrázku, ale zjednodušene môžeme povedať, že celý proces zahŕňal:

- Interné stretnutie MsÚ
- Stretnutie s poslancami
- Informačná kampaň
- Mapovanie verejného priestoru
- Individuálne rozhovory a ankety
- Verejné stretnutie s obyvateľmi vo vnútrobloku formou prechádzky
- Dotazník
- Spracovanie záverečnej správy

Mapovanie územia

V rámci participatívneho plánovania vnútrobloku M. Bela sme zrealizovali pozorovania priamo v teréne a to najmä za účelom bližšieho spoznania lokality a samotných ľudí, ktorí tam bývajú alebo využívajú priestory vnútrobloku. Pozorovania, tzv. mapovania verejného priestoru, sme uskutočnili štyri krát počas štyroch mesiacov. Každé mapovanie trvalo hodinu a pol a počas neho sme fyzicky navštívili priestory vnútrobloku.

HARMONOGRAM

Zoznámenie s územím prebehlo začiatkom marca a pokračovalo skrz celý participatívny proces. Slúži najmä na spoznanie riešeného územia, zmapovanie slabých miest a taktiež sme ho využívali na individuálne neformálne rozhovory s obyvateľmi a návštevníkmi vnútrobloku. Sledovali sme tiež pohyb ľudí, či len vnútroblokom prechádzajú pešo alebo inou formou (bicykel, kolobežka) a akými trasami idú. Všimli sme si využívanie územia – areál za kultúrnym centrom, zelené plochy, oddychové miesta aj asfaltové ihrisko. Najmä či sa ľudia len prechádzajú, venčia psov alebo idú za konkrétnou aktivitou.

Rozhovory s relevantnými aktérmi z okolia

Pred stretnutím s verejnosťou sme oslovili viacerých zástupcov komúní, ktorí tu žijú alebo využívajú vnútroblok na neformálne pološtrukturované rozhovory. Rozhovory sa týkali toho ako vnímajú aktuálny stav vnútrobloku jeho, pozitíva aj negatíva. Ďalej sme prebrali čo od priestoru do budúcnosti očakávajú a z čoho majú obavy.

Susedská prechádzka s obyvateľmi a návštevníkmi

Pre rozsiahlu veľkosť revitalizovaného územia sme ako formu stretnutia s verejnosťou zvolili prechádzku. S obyvateľmi sme sa stretli 24.4.2024 v čase od 17:00 do 19:00 hod. Susedská prechádzka bola plánovaná inkluzívne a mohli sa jej zúčastniť aj seniory, ľudia so znevýhodnením, mamičky a oteckovia s kočíkom, deti na odrážadlách a pod. Pre nepriaznivé počasie sme ju museli presunúť do priestorov KC Aktivity. Obyvatelia mohli prostredníctvom virtuálnej prechádzky cez videá a fotografie sa vyjadriť k aktuálnemu stavu i k možným budúcim úpravám. V rámci prechádzky boli

Susedská prechádzka vo vnútrobloku M. Bela pri KC Aktivity

„Come talk to us,
we speak English“

AJ MNE NA JUHU ZÁLEŽÍ

Streda 24. apríl 2024, 17.00 – 19.00 hod.

Stretneme sa za Kultúrnym centrom Aktivity – pri detskom ihrisku (amfiteáter). Pripravíme priestor pre nápady a okrem toho sa vydáme na spoločnú prechádzku.

Počas prechádzky si na krátkych zastaveniach priblížime jednotlivé časti vnútrobloku, jeho problémy a potenciál. Po prechádzke budeme diskutovať v amfiteátri od 18.30 hod. V prípade nepriaznivého počasia sa stretneme v KC Aktivity v spoločenskej miestnosti na prízemí.

Mesto Trenčín plánuje obnovu vnútrobloku M. Bela a jej obyvatelia a návštevníci budú súčasťou spoločného plánovania. Myšlienky a nápady zo stretnutia zapracujeme do zadania pre architektov. Všetko čo nás čaká si môžete prečítať na www.trencin.sk, sekcia Pre občanov – Inštitút participácie, alebo nás kontaktovať na mailovej adrese ipt@trencin.sk.

trencin.sk/ipt

Podujatie organizuje mesto Trenčín, Inštitút participácie
v spolupráci s Európskym hlavným mestom kultúry Trenčín 2026.

TRENČÍN

pripravené štyri zastavenia, kde bol priestor sa venovať bližšie tomu konkrétnemu priestoru. Všetky podnety od občanov sme zapisovali na farebné papieriky a lepili na vyhradené miesto na tabuly pre lepšiu prehľadnosť.

Susedské pripomienky

Po verejnom stretnutí nám obyvatelia viacerých bytových domov, ktorí sa nezúčastnili verejného stretnutia, spísali konkrétne nápady, ktoré ako komunita susedov považujú za dôležité a ktoré si želajú do budúcnosti. Vnútroblok využívajú denne preto najlepšie poznajú priestor a situácie, ktoré tu vznikajú.

Dotazník

Na základe pozorovania, rozhovorov a verejného stretnutia bol pripravený dotazníkový prieskum, ktorý sa skladal zo 16 otázok. Dostupný bol od 31.5. do 14.6. 2024 na webovej stránke mesta a sociálnych sieťach mesta. Dotazník bol roznesený do schránok v panelákoch v rámci riešeného územia a bolo ho možné odovzdať do schránky z vonkajšej strany KC Aktivity.

Bol anonymný, skladal sa zo 4 častí. Prvá časť opisovala aktuálne využívanie vnútrobloku. Pýtali sme sa, čo zvyčajne vo vnútrobloku robia, čo sa im páči a čo nie. V druhej časti sme sa zamerali na prania do budúcnosti a obavy ktoré často súvisia s obnovou priestorov. V tretej boli štatistické údaje o ľuďoch, ktorí dotazník vyplnili. V poslednej, štvrtej časti sme zisťovali všeobecnú informovanosť o dianí v meste s cieľom zlepšiť ju.

Dotazník vyplnilo celkovo 187 ľudí, z toho 142 ho vyplnilo online a 45 nám ich doručilo do pripravenej schránky. Do prieskumu sa zapojilo viac žien (65%) než mužov. Medzi najčastejších respondentov patrili ľudia vo veku 36-50 rokov a 26-35 rokov (61 odpovedí v oboch kategóriách). Nemáme takmer žiadne odpovede od detí a mladých dospelých vo veku 0 – 25 rokov.

Čo sme zistili a koho sme zapojili?

Podrobné zistenia z participatívneho procesu. Ako vnímajú ľudia svoj vnútroblok, čo sa im v ňom páči, a čo nie. Navrhnuté riešenia, podnety, názory a postrehy, ktoré budú slúžiť celej komunite.

Spracovanie dát

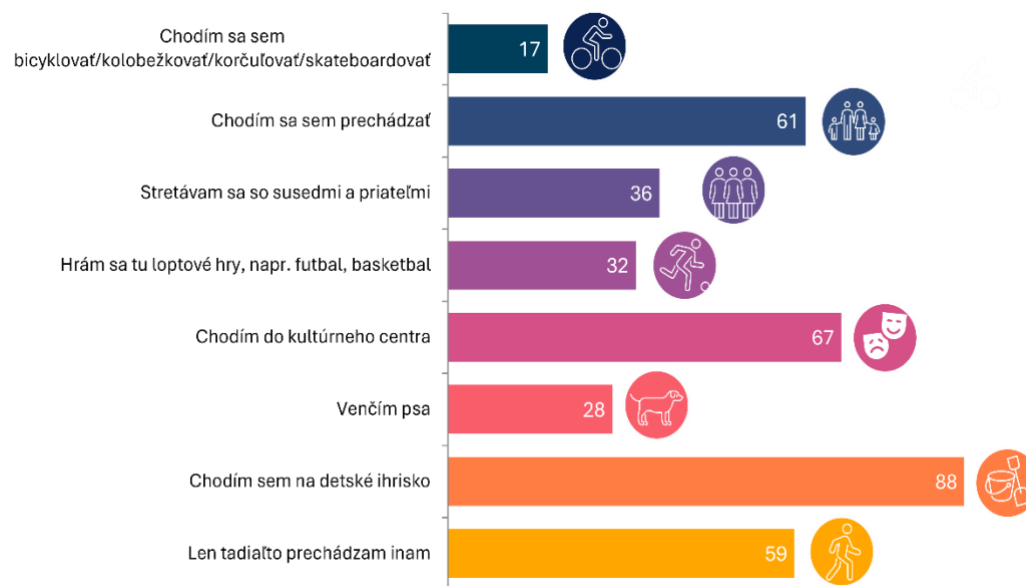
V nasledujúcej časti podrobne predstavujeme zistené dáta. Vychádzame predovšetkým z výsledkov dotazníkového prieskumu a dopĺňame ho o podrobnosti a vysvetlenia zozbierané z rozhovorov počas mapovania, z individuálnych rozhovorov, zo susedských pripomienok a z verejného stretnutia (prechádzky).

Ako dnes využívate vnútroblok

Ďalej sa zameriame ako je vnútroblok vnímaný a aktuálne využívaný.

Čo vo vnútrobloku robíte najčastejšie?

Najčastejšie aktivity vo vnútrobloku sú návšteva detského ihriska (88 ľudí), kultúrneho centra (67 ľudí, z toho 35 ľudí vo veku 26-50 rokov). Ďalších 61 ľudí vybralo možnosť, že sa sem chodia prechádzať z toho 42 odpovedí boli ľudia vo veku 26 – 50 rokov. Podobný počet, a to 59 obyvateľov, len tadiaľto prechádzajú inam. Menej časté odpovede boli k aktivitám ako: venčenie psa, bicyklovanie, korčuľovanie, hranie loptových hier, stretávanie sa so susedmi a priateľmi.

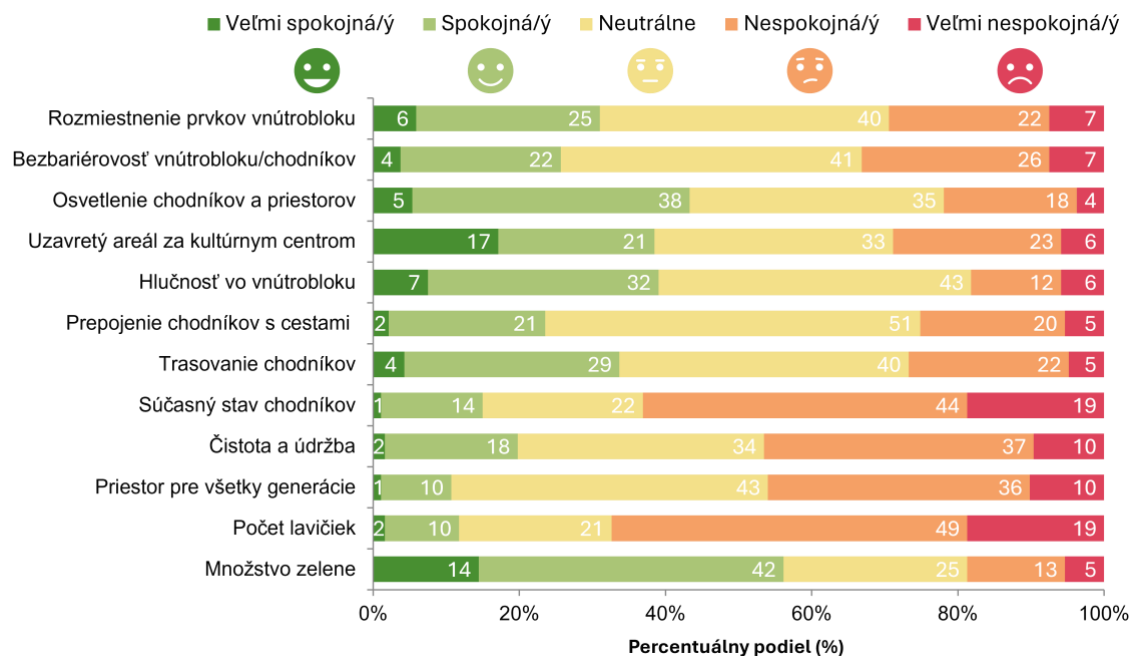
Spokojnosť s vnútroblokom:

Z grafu vyplýva, že najspokojnejší sú ľudia s množstvom zelene a relatívne spokojní sú aj s osvetlením chodníkov a priestorov, najnespokojnejší sú s počtom lavičiek a so stavom súčasných chodníkov.

Hluk a ozvena vo vnútrobloku je téma, ktorá rozdeľuje obyvateľov. Množstvo z nich chce rôzne aktivity (majú pocit, že tu nič nedeje) ale keď sa niečo usporiada chodí veľké množstvo sťažností na hluk, najmä v lete počas táborov. U kľúčových aktérov vznikla obava, ak bude za kultúrnym centrom nové veľké detské ihrisko, tak sa nebudú dať vo vnútri kultúrneho centra robiť kľudné aktivity, kvôli kriku detí, (napr.. hodiny angličtiny, jóga, aktivity v knižnici...).

Spaľujúce slnko na detskom ihrisku a terasách kultúrneho centra je ďalšou nevýhodou priestoru, aj z dôvodu tepelného nekomfortu bola zrušená letná čítareň. **Slabé osvetlenie chodníkov a priestorov** znižuje pocit bezpečia obyvateľov a cez určité úseky, kde je veľká tma sa boja chodiť. Zvyknú sem chodiť aj tínedžeri, ktorí majú podľa obyvateľov vulgárne správanie. **Oplotenie areálu** za kultúrnym centrom veľa ľudí vníma ako bariéru, ale takmer rovnako veľa ľudí by ho chcelo ponechať a opäť priestor zamykať aby sa novo obnovený priestor nestal terčom vandalizmu ako to je teraz. K bezpečnejšiemu prostrediu by prispel aj kamerový systém a obnovenie osvetlenia, ktoré aktuálne nefunguje.

Negatívne sú obyvateľmi vnímané aj **čistota a údržba okolo vnútrobloku**. Ide najmä o odpadky a znečistenie okolo reštaurácie, pri kontajneroch, vrátane nedostatočnej separácie odpadu. Počas susedskej prechádzky obyvateľia spomínali túlavé **mačky**, ktoré sa zdržiavajú v kríkoch a na detskom ihrisku. Majú obavy najmä z prenášania chorôb. Aj napriek tomu, že prevláda skôr odmietavý postoj k

mačkám, ako pozitívum vnímajú, že sú užitočné a chytajú hlodavce. Tiež majú okolo seba komunitu, ktorá sa im venuje, vodí ich k veterinárovi a stará sa o ne. Obyvatelia poukázali ale aj na znečistenie verejných priestranstiev výkalmi psov a mačiek, ktoré vnímajú ako vážny problém. Priamo pod balkónmi by kvôli zápachu z výkalov, najmä v lete, uvítali zákaz venčenia.

V celom priestore vnútrobloku chýbajú **lavičky** pre odpočinok a posedenie.

Podľa obyvateľov chýbajú bezpečné chodníky vedľa knižnice ale aj zlé označenie existujúcich. Problém majú pri prechádzaní najmä deti, ktoré si neuvedomujú kde končí chodník a začína cesta. Prišla aj susedská pripomienka:

„Niektoré chodníky a cesty v rámci vnútrobloku sú zle ohraničené, a človek nevie, kedy prechádza z chodníka na cestu a opačne, možno by stačilo niektoré prechody, ktoré nie sú ohraničené obrubníkom, vyznačiť aspoň vodorovným značením na ceste/chodníku“

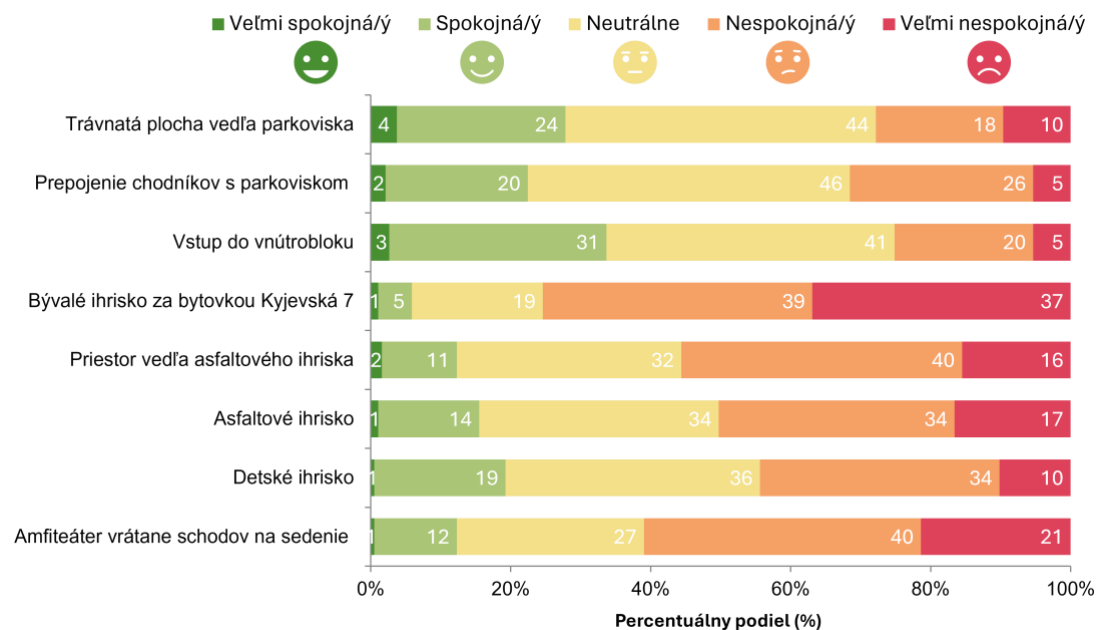

Ako ste spokojní so stavom označených priestorov vo vnútrobloku?

Vnútroblok M. Bela je veľký rozľahlý priestor, ktorý sme rozdelili na tzv. „oblasti“, ku ktorým sa verejnosť mohla vyjadriť podrobnejšie. Je to z dôvodu lepšej orientácie a efektívnejšiemu zaznamenávaniu podnetov.

Najviac spokojní sú obyvatelia so vstupom do vnútrobloku (**oblasť 6**), najmenej spokojní sú s bývalým ihriskom za Kyjevskou 7 a amfiteátrom vrátane schodov na sedenie (**oblasť 1**). Na susedkom stretnutí sa zhodli, že amfiteáter by radi ponechali a doplnili ďalšie veci, napríklad komunitné záhrady, plochu pre sprejerov a priestor na stretávanie sa. Ponuku kultúrnych podujatí by si priali rozšíriť o ďalšie aktivity, ale so zreteľom na hlučnosť vnútrobloku by to mali byť tichšie podujatia a nie koncerty.

Okolo výmenníka im tiež chýba chodník (**oblasť 8**). Za veľké pozitívum vnútrobloku je tu vnímaná nová výsadba stromov vedľa asfaltového ihriska (**oblasť 4**). Asfaltové ihrisko je často využívané, jeho zachovanie považujú obyvatelia za dôležité rovnako ako aj výmenu jeho povrchu (**oblasť 3**). Aktuálne ju nemôžu využívať ani kolobežky ani korčule.

Detské ihrisko je treba revitalizovať, ak sa pridá pieskovisko je dôležité aby bolo zakryté, inak by ho mačky využívali ako toaletu **(oblasť 2)**.

Zo susedských pripomienok vzniklo pranie k nevyužitému priestoru medzi bytovými domami **(oblasti č.5)**:

„Plocha medzi panelákmi Mateja Bela 2-8 a Kyjevská 1-7, by sa mohla zmeniť na malý park - odpočinkovú zónu (štrková cesta, nízke stromy, kvety, možno socha/fontána, lavičky)“

Doplnenie podrobností k predchádzajúcim otázkam:

Z celkových 65 odpovedí bolo najviac (16) smerovaných k téme zeleň a jej údržba.

Väčšina respondentov by chcela zeleň ponechať, ale upraviť ju.

„Častejšie kosenie trávy, ostrihávanie drevín, vyrezávanie náletových a poškodených stromov, príp. drevín.“

„Na ploche 8 máme pozostatky starého nepekneho detského ihriska, ktoré veľmi zle pôsobí na ľudí. Keby nám mesto vedelo zabezpečiť odvoz materiálu, verím, že by sme vedeli urobiť aj brigádu a pomôcť tým aj mestu (neviem, či takáto možnosť pripadá do úvahy). Napadlo mi, že by sa na tejto ploche možno dalo urobiť niečo ako komunitná záhrada vo forme vyvýšených záhonov, o ktoré by sa ľudia mohli starať, teda tí, ktorí by o to mali záujem, ale neviem, ako by sa dalo zabezpečiť, aby nedochádzalo ku krádeži dopestovaných rastlín, zničeniu záhonov a pod.“

Ku téme ihrísk sa vyjadrilo 12 ľudí, prajú si ich obnovu, modernizáciu a výmenu povrchu asfaltového ihriska.

„Nefunkčné detské ihrisko (oblasť č.5) by sa malo kompletne odstrániť a spraviť tam park alebo inú funkciu. Ihrisko č.2 by potrebovalo výraznejšiu obnovu ak má držať krok s okolitými ihriskami. Kultúrne stredisko je málo prepojené s vonkajšou zeleňou, schodisko s amfíkom je využívané tiež minimálne, bolo by fajn, keby sa aktivity kultúrneho strediska dostali aj viac von do exteriéru. Sú tam všelijaké ťažké betónové kvetináče a okná s parapetmi, čo vnímam ako určitú formu bariéry medzi budovou a parkom. Schodisko a fontána by

malo prejsť zásadnejšou obnovou alebo celkovou zmenou využitia tohto priestoru, v súčasnosti je to nevyužívané/nepochopené zo strany užívateľov. V mieste č.8 je tiež pozostatok ihriska treba to odstrániť. Celkovo sú tu tri detské ihriská ale ani jedno nie je aspoň v bežnom štandarde. Treba to zredukovať na jedno, alebo ani jedno, v okolí je dostatok ihrísk (mám dve malé deti...)

Spomínanou nevýhodou areálu za KC Aktivity je aj využitie priestoru počas leta, kedy tam chýba tieň.

„Asfalt. Ihrisko č. 3- ideál pogumovať povrch, kedysi bolo na sídlisku v Trenčianskych Tepliciach ihrisko s takým povrchom a bolo super, nešmyklavé, neničí sa, nerobia sa ryhy ako v asfalte... Ihrisko pri KC - ideál dať tu tieniace prvky (plachtu nad hracie prvky, šmýkalka aj hojdačka v lete po 9tej do 18-19 nepoužiteľné kvôli horúčave).“

Situáciu ohľadom hlučnosti nám rozpísalo 9 obyvateľov, týka sa najmä reštaurácie a kultúrneho centra.

„Hlučnosť- aj napriek nočnému kludu býva hluk z terasy od reštaurácie na Kyjevskej (fajčiari z reštaurácie, lúčiaci sa pracovníci po skončení smeny).“

„KC Kyjevská - veľmi vysoká hlučnosť v prípade detských akcií, a to najmä v letných mesiacoch“

Z dát vyplýva, že obyvatelia vnímajú zložitú situáciu ohľadom mačiek a psov a 8 z nich sa vyjadrilo v tejto otázke.

„Trávnaté plochy vnútrobloku sú pravidelne znečisťované psími výkalmi. Toto vnímam ako veľký problém.“

„Koš pre psie exkrementy vo vnútrobloku 5...pridať kos na psie exkrementy medzi bytový dom 12 a 14 venčia tam psov a nemajú to kde dať, tak to radšej nechajú tam, alebo v záhradke pred bytovým domom 12,castokrat to zostava aj na chodníku..“

K okoliu kultúrneho centra a jeho aktuálnemu vnímaniu prišlo od 7 obyvateľov rôzne podnety, od chýbajúcich tieniacich prvkov, chýbajúceho osvetlenia, chýbajúcich podujatí.

„Amfiteáter a budova KC je predisponovaná pre oddychovo – relaxačnú zónu napríklad s prepojením interiéru knižnice s exteriérom (otvorená exteriérová čítareň s kaviarňou alebo inou polyfunkciou).“

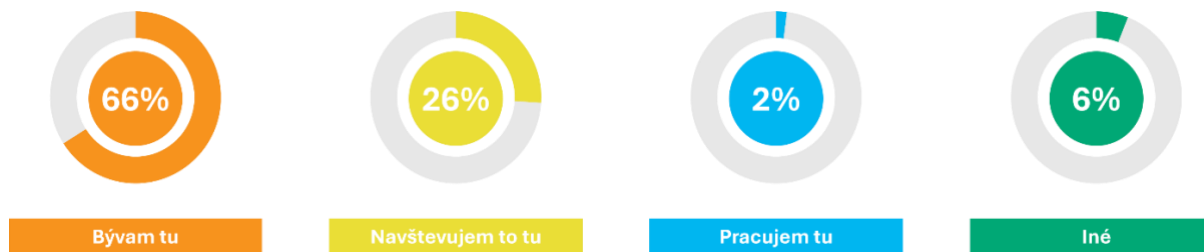
„... Nerozumiem prečo je areál za kultúrnym strediskom oplotený a nedá sa využívať verejnou.“

„Najviac s deťmi využívame ihrisko s amfiteátrom pri kultúrnom centre, podľa nás má veľký potenciál bohužiaľ chátra.“

Aký je váš vzťah k vnútrobloku?

Dotazník vyplnilo viac obyvateľiek a obyvateľov (123) ako návštevníkov (48). Tí, ktorí vnútroblok navštevujú (12 ľudí), tu kedysi bývali a zostala im tu rodina, za ktorou chodievajú.

Ako často využívate vnútroblok?

Najčastejšou odpoveďou na využívanie vnútrobloku bolo denne (80), následne niekoľkokrát do týždňa (45) a niekoľkokrát za mesiac (38).

Budúcnosť

Dôležité je tiež poznať predstavy a potreby či už obyvateľov alebo návštevníkov vnútrobloku. Nasledujúce otázky dotazníka sú preto zameraných na budúcnosť vnútrobloku.

Čo by ste si priali vo vnútrobloku doplniť?

V tejto otázke respondenti vyberali maximálne 3 možnosti.

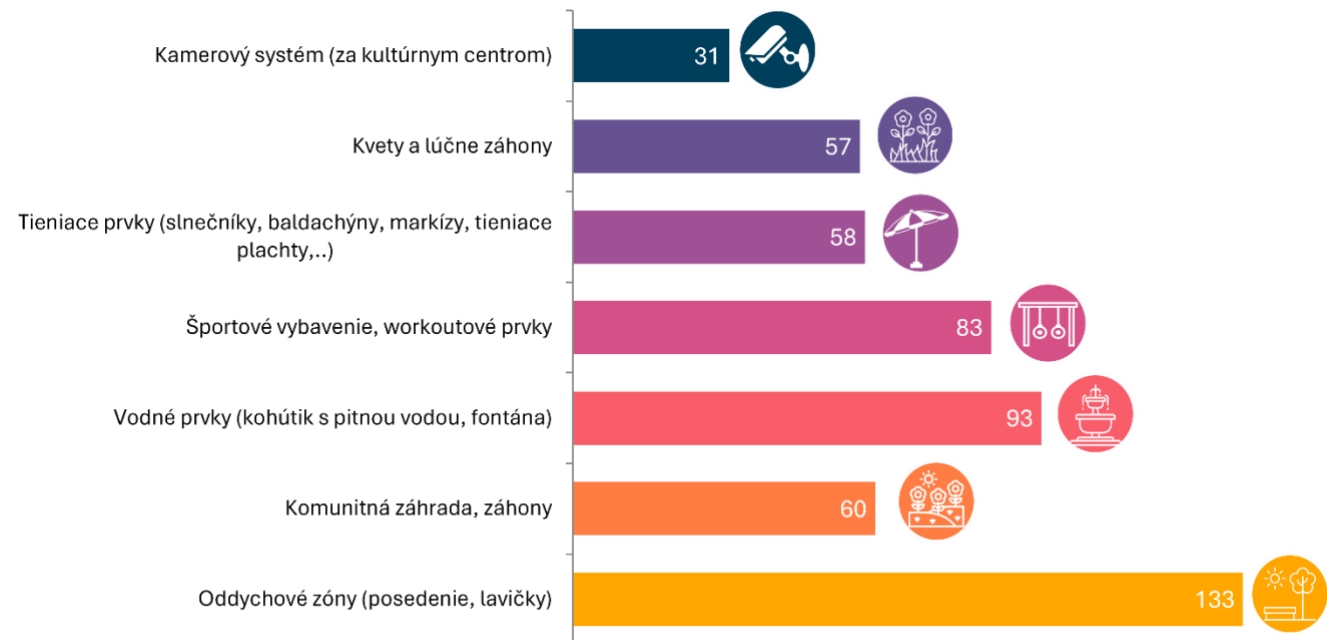
Najviac vybraná odpoveď bola:

- oddychové zóny - napríklad posedenie, lavičky (133),
- vodné prvky - kohútik s pitnou vodou, fontána (93),
- športové vybavenie, workoutové prvky (83).

Z pohľadu zelene by uvítali priestor viac presvetliť a doplniť aj kvety.

Kvety a informačnú tabuľu by si priali doplniť aj do priestorov vstupu do vnútrobloku, od ulice Gen. Svobodu smerom ku kultúrnemu centru.

Rovnako by boli radi aj za vysadenie stromčekov na ostrovčekoch v rámci parkoviska kvôli prirodzenému tieňu, ktorý tam chýba.

V rámci obnovy by podľa verejnosti mohlo byť aj doplnenie chýbajúcich lavičiek a niektorých aj s prístreškom kvôli dažďu alebo slnku. Pri tomto nápade, vznikla aj obava z možného hluku z nočného vysedávania. Ďalšou obavou bola využiteľnosť možného cvičiska - workoutu pre seniorov, ktorý sa už nachádza v blízkom okolí vnútrobloku. Skupina susedov by si priała kamerový systém:

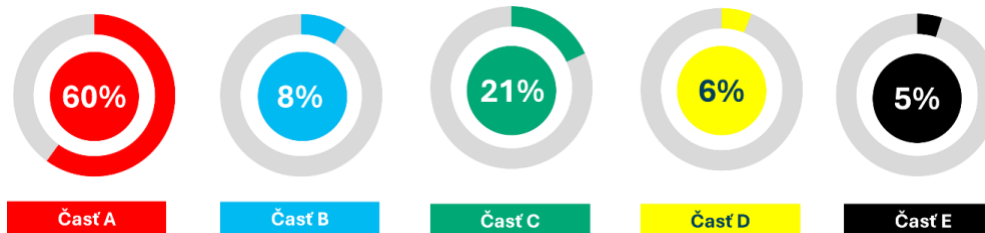
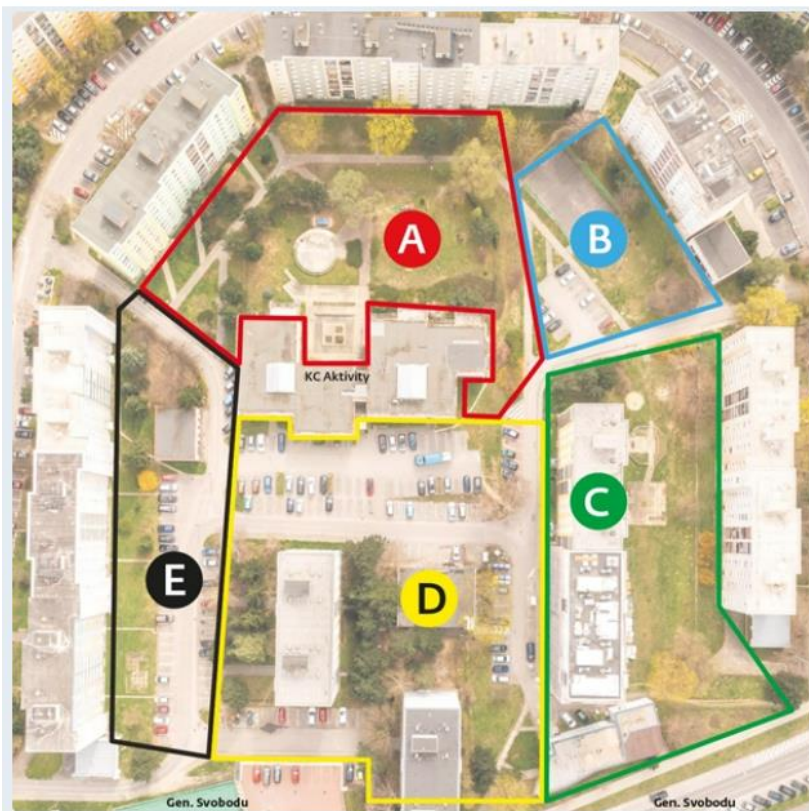
„Ideálne by bolo, ak by sa aspoň priestor kultúrneho domu dal monitorovať kamerami kvôli vandalizmu“

Viacerým obyvateľom sa počas susedskej prechádzky páčila predstava okrasnej fontány pri budove KC Aktivity, ktorá by slúžila okrem iného v horúcich dňoch aj na ochladenie.

Ktorú časť vnútrobloku by ste si priali obnoviť ako prvú?

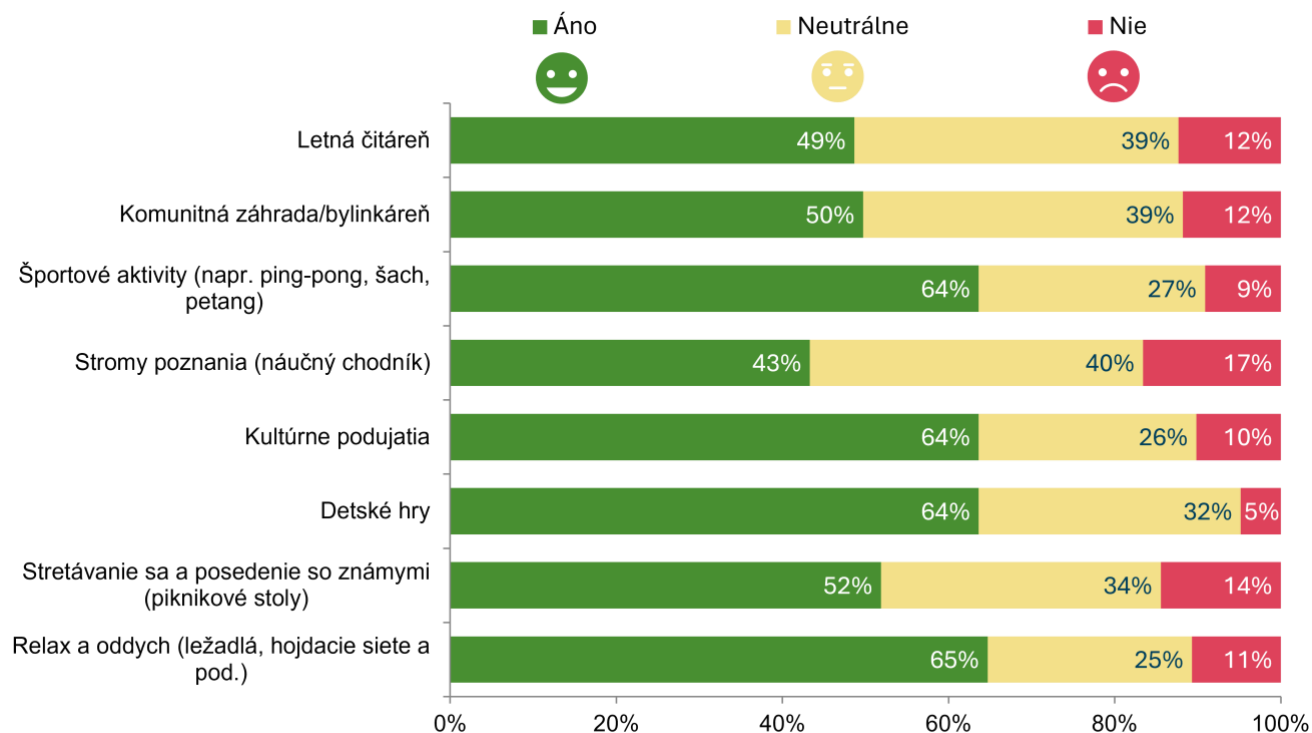
Vzhľadom na rozľahlý charakter priestoru, sme sa verejnosti pýtali aj na priority k postupnosti revitalizácie. Na priloženom obrázku je síce oblasť A a oblasť B, ale zo všetkých dostupných dát vyplynulo, že tieto dve sa dajú považovať za jednu.

Z dotazníka vyplynulo, že časť A (priestor za KC), vrátane betónovej plochy, by si prialo obnoviť 112 ľudí, časť C ako druhú možnosť vybralo 39 ľudí.

Aj na základe týchto výsledkov, môžeme konštatovať, kde práve verejnosť vidí potenciál na zmenu a kde viac menej stav priestoru vyhovuje súčasnej podobe (časť E a časť D)

Akú funkciu areálu okolo kultúrneho centra by ste preferovali?

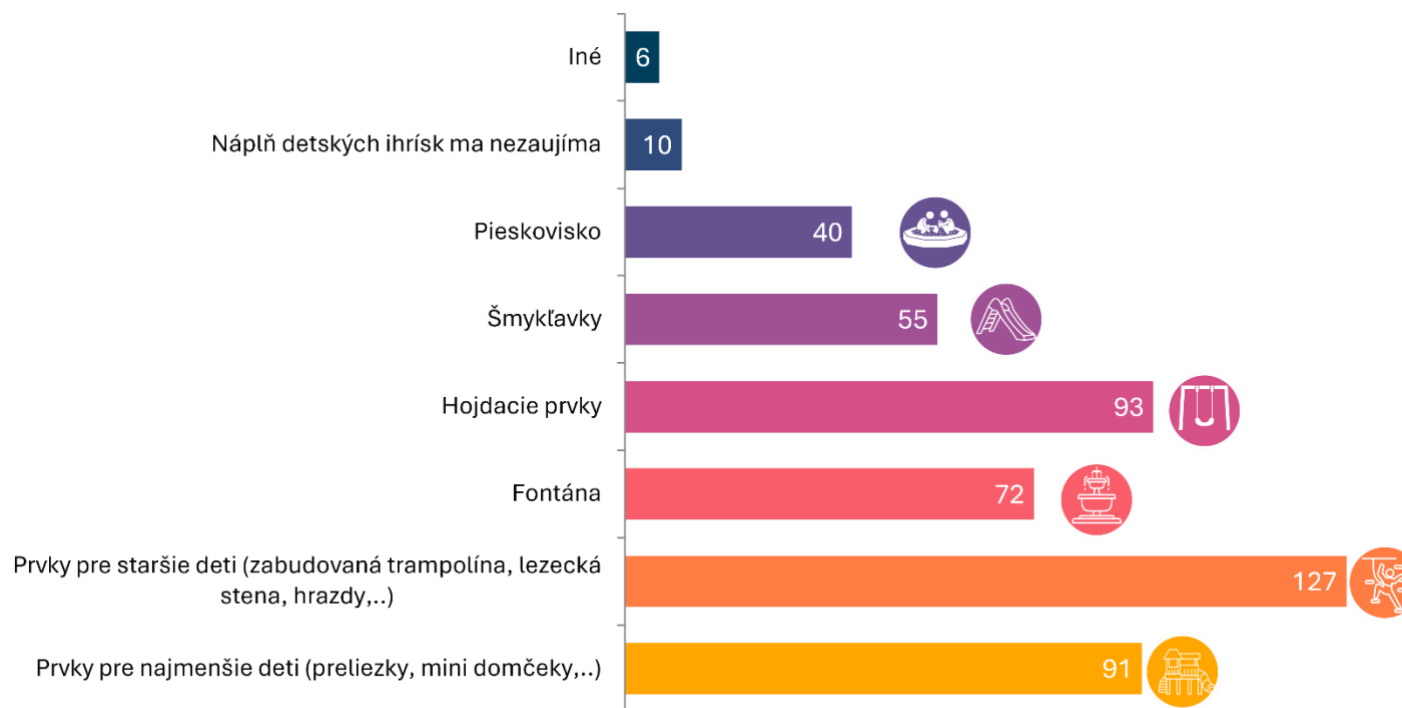
Najviac preferencií získali relax a oddych (ležadlá, hojdacie siete), potom športové aktivity (napr. ping-pong, šach, petang), kultúrne podujatia, detské hry. Obyvatelia si v dotazníku za najmenej žiadajú funkciu areálu zvolili stromy poznania (náučný chodník).

Za najväčšie pozitívum obyvatelia na susedskej prechádzke považovali **prítomnosť detí a tínedžerov**, ktoré si v areáli nacvičujú choreografie, chodia diskutovať medzi sebou, čítajú knihy alebo sa len tak hrajú. Spomínali tiež na vysadené stromy okolo kultúrneho centra, tzv. “stromy poznania”, ktoré vysadili dobrovoľníci a chodili polievať deti z príľahlých materských škôlok. Na susedskej prechádzke vznikli rôzne obavy ako napríklad realizácia hlučných kultúrnych podujatí a že sa tam vytvorí priestor pre vozenie sa na

skateboardoch. Znepokojení boli aj z nápadu umiestnenia komunitného ohniska, aj kvôli dymu ale aj kvôli bezpečnosti celkovo pretože sem chodia prevažne malé deti.

Aké herné prvky by ste si želali na detských ihriskách?

Z výsledkov dotazníka vyplýva, že najviac želanými prvkami sú prvky pre staršie deti (zabudovaná trampolína, lezecká stena, hrazdy...) (127), následne hojdacie prvky (93) a tesne za tým sú prvky pre najmenšie deti (preliezky, mini domčeky,..) (91)

Na prechádzke zazneli tiež želania konkrétnych prvkov ako voda na pitie, kryté pieskovisko, preliezky, trampolíny, lanová dráha , hojdačky pre menšie aj väčšie deti a viac ping-pongových stolov. Väčšina obyvateľov sa zamerala na pretože im chýba miesto na kolobežky, korčule a odrážadlá, ktoré sa teraz na tieto účely nedá využívať.

Chceli by ste nám k budúcemu využitiu vnútrobloku niečo doplniť?

Najviac ľudí v pripomienkach spomínalo ihriská, pridanie rôznorodejších prvkov pre staršie aj mladšie deti, priestor na kolobežky a korčule či workoutové ihrisko. Celkovo na túto otázku odpovedalo 55 respondentov.

„Ďalej chýbajú mi prvky pre deti (menšie aj väčšie), asfaltové ihrisko môže byť multifunkčné - nie len na basket, v blízkosti môžu byť vonkajšie cvičebné stroje, ktoré využijú všetky generácie.“

„Tam, kde bolo bývalé ihrisko za barákom Kyjevská 7, by sa mohlo spraviť Workoutové ihrisko kde bude pitná voda. Myslím si, že veľa ľudí by ho využilo, vrátane mňa.“

„Ideálne nakombinovať to aj pre väčšie deti aj pre menšie, aby mohli tráviť čas viac vonku“

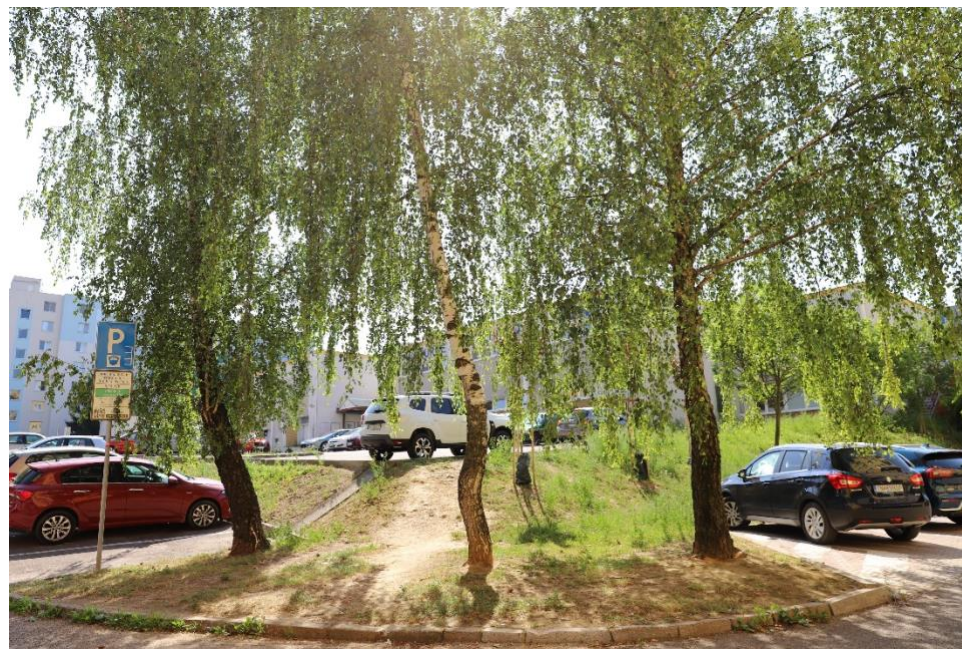
Často boli spomínané rôzne aktivity v priestore a všeobecné využitie vnútrobloku.

„Táto časť sídliska má veľký kultúrno oddychový potenciál, ktorý by sa mal využiť.“

„Páčilo by sa mi využiť a zatriktívniť knižnicu, pridať kaviareň a čitateľň dnu aj vonku“

„Hlavne myslieť na všetky generácie, pre deti aktivity a pre dôchodcov odpočinkové a stretávacie zóny“

Pripomienky padli aj ku chodníkom a miestam, kde chodníky chýbajú.

*„Poza bývalú pekáreň je dlhodobo vyšlapaný chodník, treba tam spraviť regulérny dláždený prepoj.“
„Vadí mi, že v okolí parkoviska pre KC je potrebné chodiť po ceste, keď sa chcem dostať na ďalší chodník.“
„Aby boli zachované prístupové cesty aj k zadným vchodom“*

Tiež boli v malých počtoch spomenuté aj iné témy, napríklad bezpečnosť, vodný prvok či bicykle.

„Ja by som mala návrh k umiestneniu retardéru (spomaľovačov) na ulici M.Bela 49-43, medzi panelákmi a ihriskami. Nakoľko sú tu ihriska a často vídať, že deti vybiehajú na cestu (napr.za loptou, na korčuliach či bicykloch). Nemiestny alebo aj miestny obyvatelia ktorí nehladia na deti tadiaľto často prelietavajú na autách dosť vysokou rýchlosťou a neraz sa stalo, že museli prudko ubrzdiť a len tak tak sa vyhlo ublíženiu.“

*„Kohútik z vodou pitnou ak si decka zabudnú aby sa mohli napiť“
„Parkovanie bicyklov“*

Niekoľko pripomienok prišlo aj k téme psy a mačky.

Najviac by potešilo ihrisko pre PSY - oplotená plocha, kde sa môžu socializovať, prípadne s prvkami pre psy a samozrejme s košom na exkrementy a tieňom - stromy.

Vo vnútrobloku je veľa psíčkarov a mačiek, určite treba dbať na vyššiu hygienu v priestore detských ihrísk

Je niečo, z čoho máte pri plánovanej revitalizácii vnútrobloku obavu?

Na túto otázku v dotazníku reagovalo 65 respondentov a respondentiek. Obavy obyvateľov sú pomerne rôznorodé, avšak dajú sa združiť do niekoľkých kategórií. Najviac ľudí sa obáva, že sa buď obnova nepodarí alebo sa po obnove vnútroblok zničí a nebude udržiavaný.

*„Nedokončené projektu, dlhé trvanie výstavby“
„Že nebude tam údržba a všetko sa poškodí o pár rokov.“*

Ďalej sa ľudia obávajú výrubu stromov a zníženie množstva zelene v priestore.

*Áno, obávam sa zredukovania veľkých stromov, ktoré poskytujú, tieň a súkromie.
Tie stromy, čo tam rastú roky poskytujú tieň, vlahu a čistý vzduch tomu priestoru a veľmi by ma nahnevalo, keby padli za obeť "modernizácií".*

Ľudia sa tiež boja toho, že v priestore bude hluk, ktorý ich bude rušiť. Hlavne ak budú nové ihriská nevhodne umiestnené.

„Prílišný hluk od herných prvkov pre staršie deti, resp. z koncertov.“

„Hluk z detského ihriska - detské ihrisko je naďaleko, ako je reštika...skôr by som to videl ako oddychovú zónu, stromy, tráva, piknik“

Okrem týchto kategórií majú ľudia obavu z nekvalitnej práce, nepochopeniu ľudí voči novým veciam, zrušeniu chodníkov a ciest či parkovania

„Obávam sa nepochopeniu/odporu časti obyvateľov voči vytváraniu nejakých nových aktivít a tiež že budú chcieť silou mocou obnoviť detské ihriská, pretože pred 30 rokmi tu fungovali. Tiež sa obávam že po vybudovaní nebude mať mesto dostatok finančných prostriedkov/ kapacít na adekvátnu údržbu.

„Znepokojuje ma, že by tu bolo viac parkovacích miest už teraz sa nemajú deti hrať.

Okrem tematických pripomienok sa niekoľko obyvateľov vyjadrilo dôveru a že sa na zmenu tešia.

„Nemám obavu verím, že keď sa do toho pustia ľudia s dobrým zámerom že aj malé úpravy urobia veľa 😊 rada sa pripojím ak budem môcť rada pomôžem dobrovoľne aj s rodinou.“

Odporúčania pre budúci postup

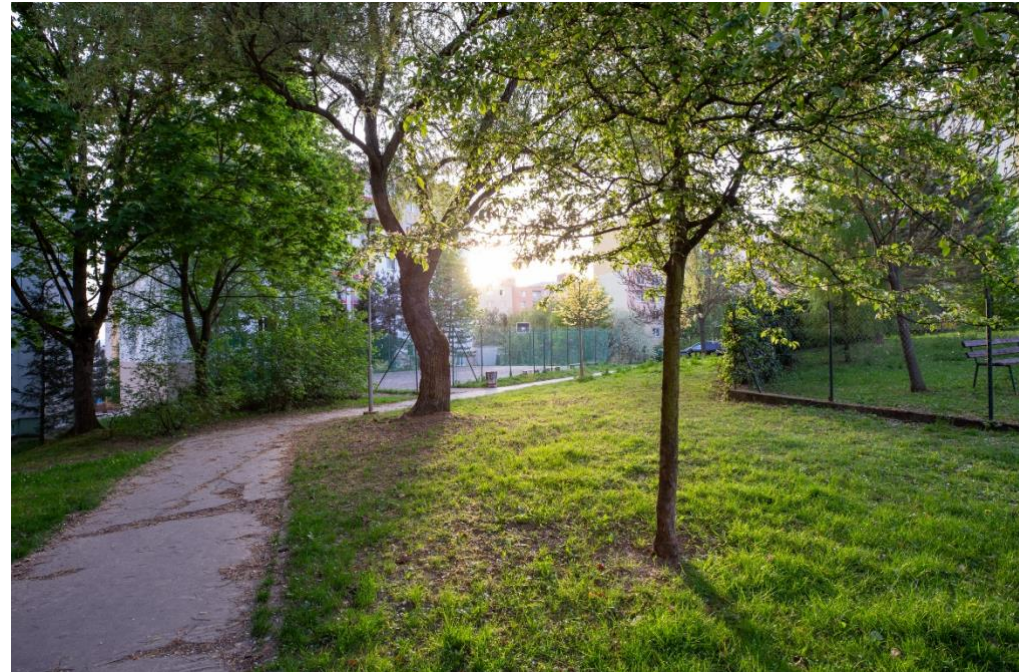
Vypracovať ideovú architektonickú štúdiu vnútrobloku na základe zistení z participatívneho procesu medzi obyvateľmi.

Konzultácia vypracovaného návrhu s obyvateľmi vzhľadom na to, že niektoré otázky doterajší prieskum neujasnil.

Nájsť riešenie pre oplotenie areálu za kultúrnym centrom, ktoré by zohľadňovalo potreby a požiadavky obyvateľov, podporovalo komunitnú súdržnosť a zároveň chránilo areál pred ničením.

Nájsť kompromis medzi aktivitami a pokojom.

Navrhujeme komplexný audit stavu a údržby zelene. Vypracovanie odporúčaní pre skvalitnenie jej údržby, výsadbu nových stromov a revitalizáciu problematických oblastí. Zároveň už nové vysadené stromy zahrnúť do pripravovaného návrhu priestoru.

Malé a rýchle úpravy

Obyvatelia na Juhu hovorili o problémoch, ktoré je možné vyriešiť rýchlo a zlepšiť kvalitu využívania územia.

Napríklad:

- umiestniť viac lavičiek a oddychových zón do vnútrobloku
- osadiť dopravné značky určujúce hlavnú a vedľajšiu cestu, na križovatku ulice Kyjevská smerom od vchodu 6 a "zeleného" obchodu Koruna k výmenníkovej stanici a výjazdu z parkovísk medzi reštauráciou a KC Aktivity
- doplniť pieskovisko, ktoré sa bude dať zakryť
- pridať informačnú tabuľu k udržiavaniu čistoty pri venčení psov a zvýšenie kontroly zbierania psých výkalov.
- doplniť smetné koše na psie výkaly a skontrolovať funkčnosť starých

